

Billur Bir Avize Bursada Zaman

– M.Nihat Malkoç · 01 Nisan 2023

M. NİHAT MALKOÇ

Kaldırımlarında tarihin ayak sesleri saklıdır Bursa'nın

Bursa, Uludağ'ın koynunda uyur her gece. Sağanak yağmurlar emzirir kuruyan toprağını. Masum gözbebeklerinin pırlıtısında uyanır her sabah... Bir simitçinin mahmur sesiyle sokaklar gerinir, uyanır derin uykusundan. Kıtlama içilen demli bir çayın huzuru hiçbir şeye değişilmez sabahın kör saatlerinde. Çayla simidin dostluğu sofraların ağır misafiri İskenderi bile kıskandırır. Uludağ doğan güneşe selam durur kristal bakışlarıyla. Zirvedeki bulut göz kırpar asırlık çeşmelerin gümüş işlemeli kurnalarına. Yamaçlara sıkıca tutunan sisler örter tüllerin ardında saklanan emsalsiz güzelliği. Şehrengizler hasedinden dört parçaya bölünür kelimelerin billur fanusunda. Vaktin tenhasında uyur geçmişe dair düşler ve sükûtu öğüten gülüşler... Tepeler çiçeklerle bezenir mor şafakların uykuya daldığı demlerde.

Kaldırımlarında tarihin ayak sesleri saklıdır Bursa'nın. Hüzün sarmaşıkları sarmıştır hatıraların eşliğini. Zamanın beşiğinde sallanır mazinin görkemli saltanatı. Uçsuz bucaksız göklere karışır emek bahçesinde akıtılan terlerin misk ü amber kokusu. Gökkuşağının yedi rengi siner cumbalı evlerin bahçelerine. Ölümü dipdiri kılar soğuk mermer taşlarının ihtişamı. Hicran bir hüzün demeti bırakır yürek kapılarına. Karşılıksız kalır uzaklara gönderilen gül kokulu, hasret yüklü mektuplar... Düşler hüzün elbisesini kuşanır, arz-ı endam ederek süzülür geçmişin kapı aralığından. Yitik güneşler ansızın belirir ufkun ardından. Yara almış hatıralara merhem olur yarına dair düşlerimiz. Koca çınarların gölgesinde soluruz dünün siyah beyaz duygularını. Sebillerden akan berrak sular ruhların kirini süzer kuşatılmış zaman imbiğinden. Esrik duygular gölgelerin eteğine tutuşur vaktin derinliklerinde. Bursa'da zaman büyür.

Ovanın yeşilini, göğün mavisini giyinir genç bir kız edasıyla her sabah Bursa... Ulu çınardan bir iri yaprak düşer... Çınar yine de bir şey kaybetmez gözleri kamaştıran ihtişamından. Ölüm çalar ruhların kilitli kapısını. Tozlu albümlerde kalan yarısı yırtık bir fotoğraf, yaşama dair tek tanışınız olur. Ayaklanır, sımsıcak soluğu kesme taşlara sinen küllenmiş tarih. Toprağının kara bağrında yatar yeşil sarıklı Osman Gaziler, Somuncular, Üftadeler... Mermerlerin nabzından ve âminler yankılanan kubbelerden bir el uzatılır yaşayan fanilere. Tarihe tanıklık etmiş Orhan Camii salâtsiz felah olmayacağını haykırır günde beş kez süngü misali minarelerinden. Ruhlar kıyama durur servilerin zikre daldığı aydınlık seherlerde.

Osmanlı'nın ilk, gönüllerin sonsuza dek başkentidir Bursa

Gönüllerin başkentidir Bursa. Tanpınar ne de güzel söylemişti: "Bir kent bir kez başkent olmuşsa, o artık her zaman başkenttir." diye... 42 yıl Osmanlı'nın payitahtı olma onuru bu şehrin yüzünde yansır daima. Sırf bu yüzden tafra satmasını çok görmemek lazım bu şehre. Mütebessimdir bu kentin tarihe bakan

yüzü. Dünle bugün, bugünle yarın arasında sağlam köprüler kurar gece gündüz demeden. Eksik yanlarımızı da tamamlar aslında. Neftî minyatürlere gömülen tarih, Bursa çinilerinde uyanır mahmur gözlerle. Serzenişlerin ahı tutar gök kubbenin yedi kutlu basamağını. İsyân sözcükleri yakılır her yanı is tutmuş ocaklarda. Eprimiş düşler gecelerin karanlığından kaldırır başını, gözbebeklerimize abanır seherlerde.

Sokakların tarihi zamanın gergefinden dokunur altın ipliklerle. Kentlerin tarihinin ayrılmaz bir parçasıdır sokakların tarihi. Nisyana kapalıdır onların belleği. Bursa'da da her sokak bir tarihtir. Başını kaldırıp zaman penceresinden bugünlere bakar hüznü gözlerle. Belleğimizde tutuşur anılar. Bursa sokaklarının kesme taşlarında zamanın altın izleri var. Her köşe başında ahşabın saltanatı kamaştırır gözleri. Tarihî doku, zamanı kuşatır çepeçevre. Cumbalı evlerin kahkahası yankılanır betonarme duvarlarda. Dünden bugüne yapmış olduğu kutlu yolculukta yine de zamana direnir Bursa. Siyah beyaz karelerde yaşayan tarih, bütün haşmetiyle 'ben de varım' der. Öylece tutar zamanın elinden. Bizler hayata kepenklerimizi indirmeden Bursa'da tarih nostalji griliğindeki kepenklerini indirmez zamana.

Koza Han'da sükûnet, huzur ve tarih sarmaş dolaştır

Ulu Cami'yle Orhan Camii arasında zamana uzanan bir köprüdür Koza Han... Zamanın ruhu acıtan gülüşleri Koza Han'ın duvarlarına sinmiştir. Burada sükûnet, huzur ve tarih sarmaş dolaştır. Güler yüz ve nezaket ipek yumuşaklığındadır Koza Han'da... Kesme taşlara sinmiştir tarihin fısıltıları. Mimar Polat Şah'ın çekiç sesleri gelir maveradan. Taşların feryadına şahit olsanız da tarih dimdik ayaktadır burada. Şehrin keşmekeşi sükûnete ve duruluğa bırakır kendini bu atmosferde. Çağın metalik sesleri kumruların muhabbetine karışır saçaklarda. Koza Han'da geleceğin, yarına dair beklentilerin kozası örülür büyük bir sabırla. Bu örgü; dantel inceliğinde, ipek kıymetindedir. Bu tülün ardından bakınca; Bursa bir başka sevimli, adeta şiir gibi görülür. Tarihin ak sütüyle beslenen bu han, güçlü pazularıyla modern mekânlara dış biler. Hüznün en çok da Koza Han'a yakışır bence. Hiçbir şiir kitabında bulamazsınız bu ince, yanık hüznü. Koza Han'ı ziyaret etmek tarihi yâd etmektir aynı zamanda. Onun verdiği gönül serinliğiyle şehre açılırsınız ağır aksak adımlarla.

Yeşil Türbe, Bursa'nın zamana vurulan manevî mührüdür

Yeşil Türbe, Bursa'nın zamana vurulan manevî mührüdür. 'Devlet-i ebed müddet'i fırtınalı okyanuslardan kurtarıp sakin limanlara demirleyen Çelebi Sultan Mehmet buyur eder sizi manevî ziyafete. Türbenin uhrevî havası kuşatır Bursa'yı çepeçevre. Zira şehrin dünyaya bakan basiret gözüdür. Soluklanacak bir limandır hayattaki fırtınalardan kaçan fanilere. Bütün gözler onda biriktirir müşfik bakışlarını. Burda zamanın durduğunu hissedersiniz. Yıldırım Bayezid'in hane-i saadeti buradaki uhrevî sandukalarda gizlidir. Turkuaz çiniler sanki ahrete uzanan bir eldir duvarlarda. Firuze çiniler biriken ve iyice bulanıklaşan efkârımızı dağıtır. Motiflere sinen ölüm sessizliği, ölümün hayatı çepeçevre kuşattığını haykırmaktadır biz fanilere. Yeşil örtülü sandukalar bütün makamların toprakta bittiğini haykırır gözlerini şöhrat hırsı bürüyenlere. Osmanlı tahtında oturan Çelebi Sultan Mehmet'in taze ölüsü zamanı aşarak

ders verir gibidir bizlere. Fakat herkes akli kadar pay alır bu dersten. Servilerin gölgesinde sonsuzluğu solur bütün faniler... Bu iklimden bir koridor açılır vaktin ötesine. Yeşil Türbe'de zaman yekpare bir sevinç yumağı olur; sonsuzluk alır başını gider ruhların hikemine.

Bursa hiç uyanmak istemediğimiz bir uykuda gördüğümüz doyumsuz düşür. Bu rüyanın yorumu hayra delalet eder şüphesiz. Yarınlarımız bu rüyada canlanır; uyanır derin uykusundan. Şehir okşar başınızı bir anne şefkatiyle. Geceye dağılan şehrayinler çocuk yanımızı emzirir. Yarıyı yırtık bir siyah beyaz resimde tebessümü donmuş silik hatıralar, kalan hüznün artığı ömrün dibacesi olur. Şehre dair düşler ve düşünceler yeknesak hissiyatı kanatlandıran bir barış güvercini gibi süzülür zamanın sonsuzluğunda. Zamana tanıklık eder cadde ve sokakları. Kuytularında yankılanan ses, sessiz çoğunluğun gül renkli avazı olur. Şimdi Bursa renk renk, nakış nakış, desen desen kilimdir mazinin epeski tezgâhlarında dokunan. Düşler filizlenir geleceğin şafağında. Umutlar yaprak yaprak açar yediveren misali.

Tanpınar'ın deyimiyle sabrın acı meyvesidir Muradiye

Tanpınar'ın deyimiyle sabrın acı meyvesidir Muradiye. Burada zamana ve varlığa hükmeden vehimlerin gölgesinde açar mevt çiçekleri. Bir semtin adına düşer tarihî miras olan payın. Camiler, hamamlar, medreseler, imaretler ve külliyeler türbelerle ziynetlenerek zaman ötesine açarlar altın kilitli mağrur kapılarını. Bahtsız şehzadelerin son durağıdır som mermer taşlarıyla taçlanmış türbeler... Kanları hâlâ taze, hâlâ sıcaktır. Nabızları son demindedir ölüme kurulu zamanın. Yürek heybesinde biriken acılar, tahtları taş kesmiştir. Yanık âhları kubbelerin soğuk taşlarına sinmiştir besbelli. Yılları sırtında taşıyan kubbeler yorgun düşmüştür. Miş'li geçmiş zamanın teknesinde yoğruldukça çoğalan ve kabaran acılar, gönülleri tarumar etmeye yetmez mi? Hiçliğin teğetinden çokluğun bereketine düşen acılar öylece çoğalır durur işte. Akreple yelkovan arasında can çekişir küf kokan hatıralar... Çağırın şimdi kilitli sandıklarda mahşeri bekleyen, sırta kadem basan ruhları, çağırın çağırabilerseniz!

Duygu ve düşünceleri kar beyazlığında Uludağ'ın. Gelinliğini kış boyunca çıkarmaz üzerinden. Buz gibi sularla her seherde yıkar esmer tenini. Karlar bile söndüremez yüreğindeki hasret ateşini. Sızım sızımdır nehirlere karışan özlemi. O dimdik duruşu bir delikanlı saflığındadır. Lavlarına karışmıştır kahırlar... Bağrında yaşanmıştır aşkların en güzeli. Sonra da isyan etmiş sevgiye pusu kuran ihanetlere. Yaz gelince bağrında açar türlü çiçekler. Cemreler peşi sıra düşünce buram buram toprak kokusu genzimizde hissedilir. Rüzgâr taşır selamını yüreklerden yüreklerle... Selam rüzgârdan evvel gider. Bir genç kızın gergefinde dokunur yarınlar için umutlar. Hasret ateş olur dağların doruğunda. Kim istemez Uludağ gibi dik durabilmeyi ve son nefesine kadar Uludağ misali dik kalabilmeyi?...

İstanbul'un Eyüp Sultan'ı neyse Bursa'nın Emir Sultan'ı da odur

İstanbul'un Eyüp Sultan'ı neyse Bursa'nın Emir Sultan'ı da odur bence. Bursa'nın ve insanlığın kalbi atar burada. Taş, taşlığını unutturup ancak bu kadar gizli bir ruha bürünebilir. Burada gök boşluğuna açılır mabed... İrşad goncaları iri güllere dönüşür bahçelerde. Sonsuzluğa bir nur kapısı açılır seherlerde... Emir Sultan'da dualar kuşatır gök boşluğunu. Bir Hakk dostunun şefkat eli değer üzerinize. Boşluğa

zincirlenen gönüller huzurla dolar; arınır kirlerinden. Ruhların ateşini ancak Emir Sultan'ın soğuk mermer taşları söndürebilir. Buhara'dan Bursa'ya doğru esen meltem, gönülleri ısıtır. O ki, Kerbela'nın yiğidi Hüseyin'in kokusunu getirir bize. Kumruları andıran minarelerden yükselen ezanlar kabrin mermer taşlarına çarparak gönüllerde yankılanır. Bir yanda çınarların azameti, öbür yanda servilerin hüznü, fanilikle bakiliği remzeder aynı karede. Ahşap odaların duvarlarına sinmiştir çağların hükmünü elinde bulunduran Kur'an sesi... Bu ses bizi Hakk'a çağırmaktadır her dem...

Öte tarafta Uludağ'ın eteklerine tutunan külliyyede bir Hakk dostu manevî bekçilik yapmaktadır Bursa'ya. Üftade Hazretleri'dir o... Bu toprakların manevî sigortalarından biridir. Hakk'ı halk arasında arayan bu alperen, türbesiyle bu şehre ayrı bir manevî güzellik bahşetmiştir. Tevhidler tekbiirlere karışarak gök boşluğuna akmaktadır burada. O, asude bir ruhla mahşer sabahını beklemektedir kabrinde. İnsanlar kendini onun rüzgârına bırakarak menzile varmaktadır gece gündüz demeden. Yürekten yükselen âminler, omuz omuza vermiş kubbeleri derin uykusundan uyandırmaktadır. Karanlıklar aydınlığa ram olmakta, sesler sükûneti boğmaktadır. İnşirah bulmaktadır aslından ayrı düşen, katlaşan yürekler... Vuslat fırakın koynunda yatmaktadır; barut ateşi kucaklamaktadır. Zulmeti yarmaktadır kandillerin titrek ışıkları. Nefsin boynu vurulmaktadır besmele hançeriyle. Ruhlar sükûn bulmaktadır.

İstanbul'un Ayasofya'sı neyse Bursa'nın Ulu Camii'ni de odur

Ulu Camii'den semaya yükselen ezanlarla günde beş vakit soluklanmaktadır Bursa... Bu nefes hayat vermektir şehre. Bursa'nın Ayasofya'sı olan bu mabedin çinilerinde Bayezid'in gür sesi yankılanmaktadır. Ulu Camii'den ovaya yayılan ezanlar Bursa'ya zamanın altın mührünü vurur. Maziden arda kalan bir hüznün siner içinize. Yürek telleriniz oynar yerinden. Camii'nin minberinde kâinatın silueti yansır boylu boyunca. Sarmaşık motiflerle sülüs yazılar birbirini tamamlar gibidir. Su sesleri Kur'an seslerine karışarak gönül bahçelerinin ateşini alır. Altı asırlık camii minberindeki sırlar iştihakla kâşiflerini beklemektedir. Türk tarihinin en büyük camii olma onurunu üzerinde taşıyan mabet, imanlı alınlardan öperek hayat bulmaktadır. Mimar Ali Neccar bu eserle maziyle bugün arasına bir gönül köprüsü kurmuş gibidir. Bu köprü Sırat'tan evvel geçilecek, alabildiğine geniş, müstahkem bir sathıdır.

Ovayı bir bıçak gibi keser, kıvrıla kıvrıla akar Nilüfer Çayı... Bir semte adını veren nehir, tarihten günümüze akar sanki. Nilüfer Çayı belli ki adını Orhan Gazi'nin eşi Nilüfer Hatun'dan alır. Uludağ'ın güney yamaçlarından yola çıkan berrak sular bir nefeste şehre vararak bardaklarımıza boşalır. Antik zamanda 'Odrys' adıyla bilinen çayın son durağı Marmara'dır. Nilüfer, hayatı kucaklar güçlü kollarıyla. Modern mimariyle geleneksel yaşam iç içedir burada. Zengin bir yeşil doku gözlerinizi buyur eder manzaraların en güzeline. Bir kentte olması gerekenler fazlasıyla vardır Nilüfer'de. Yıldızlar her gece sabaha akar durur. Kentin 24 mahallesi 24 saat birbirinden güzel hülyalar görür zaman yolculuğunda. Çınar, servi, çitlembik gibi anıt ağaçlar zamana tanıklık eder gururla. Kadim bir tarih yatar toprağın altında. Camii, hamam, çeşme, manastır, kale kalıntıları gün yüzüne çıkmayı bekler umutla.

Altı büyük padişahı bağrına basmıştır bu topraklar...

Bir masaldan fırlamış ağırbaşlı bir bilgedir Bursa. Yüreklerin kasvetine merhemdir. Bir medeniyetin hülâsasıdır Bursa. Burada atılmıştır ilk tohum... Çekirdek bu mümbit topraklarda çınara dönüşmüştür. Sokaklarında bir canlı tarih arz-ı endam eder. Osmanlı'nın ilk başkenti olma şerefi adına yazılmıştır. Osmanlı bu altın beşikte henüz çocukken bir yağız delikanlı olmuştur zamanla. Altı büyük padişahı bağrına basmıştır bu topraklar. Binlerce evliyanın ruhaniyeti kuşatmıştır bu şehrin her bir zerresini. Devlete adını veren Osman Gazi bu toprakların misafiridir sonsuza dek... Gümüşlü kümbet onun ebedî istirahatgâhıdır.

Osmangazi; Bursa'nın gülen yüzüdür, bedene hayat veren belleğidir adeta. Buram buram tarih kokan şehrin kollarında uyuyan nazenin bir bebek gibidir. Osmangazi'de atar Bursa'nın zamana direnen yorgun kalbi. Kente buradan fasılasız yirmi dört saat kan ve can pompalanır adeta. Koca bir imparatorluğun ihtişamını görürsünüz her köşesinde. Tarih başını kaldırıp gözlerinize bakar her bucakta. Roma'dan Bizans'a, Selçuklu'dan Osmanlı'ya kadar uzayıp giden medeniyetin göz kamaştırıcı izleri çıplak gözlerle görülebilir Osmangazi'de. Tarih bu semtte harmanlanır adeta. Burası Bursa'nın küçük bir maketidir sanki. Tarihî miras zamanın hoyrat eline direnmektedir. Modern kentin ruhu tarihin elinden tutmaktadır.

Şehrin hayata bakan aşına yüzüdür Okçular Çarşısı

Okçular Çarşısı şehrin hayata bakan aşına yüzüdür. Geride bıraktığı yedi yüzyıllık uykudan uyanıyor şimdilerde. Ahiliğin ruhu sinmiştir seher vakti besmeleyle açılan kepenklere. Çoğu Rumeli göçmeni olan ticaret erbabı güler yüzle, tatlı sözle alışverişi dostluğa ve kardeşliğe dönüştürmektedir burada. Hırsın, tamahkârlığın gölgesi bile uğrayamaz bu ekmek kapısına. Az olsa da helal kazanç tercih edilir. Zira maneî güzellik paranın miktarında değil, bereketindedir. Burası kadim zamanlara açılmış bir koridordur. Metalik çağ onu zamanın dışına atmak istese de o direniyor cılız cüssesiyle. Beklediği birileri ellerinden tutuyor şimdilerde. Okçular ben de varım demenin heyecanı içerisinde. Tarih ve kültürel miras ayağa kaldırılıyor ehil ellerle. Tarih, düştüğü yerden kalkmanın, bir kutlu dirilişin hazzını yaşıyor doyasıya. Geçmiş ayan oluyor basiretli gözlerle. Kaldırım taşları şahittir şimdi çok uzaklarda vaktin doluşunu bekleyen seslere ve silik gölgelere. Hepsi de çağın dışına itilmişlerdir besbelli. Esamisi okunmaz hiçbirinin. Kurumuştur ömür ağacının kökleri. Tarihin dirilişi hüznün bulutlarını dağıtıyor zamanın göklerinde. Dün dâhil oluyor bugüne...

Çekirge'nin üstünde artık âşıkların sesi duyulmuyor mu ne? Zaman en güzel duyguların üstünü metalik seslerle perdeledi sanki. Vakit biteviye akıp durur zaman tüneline. Bir kanat çırpıntısı, bir tüy kadar hafif uykular sabaha döner yüzünü gecelerin karanlığından. Burada belki sanal ortamda hissedersiniz kendinizi. Göz kamaştırıcı bir film platosunu andırır her şey. Hayat filmi çekilir günün her saatinde. Herkes payına biçilen rolü oynar sessizce. Tarih gönüllü dekor olur bu filmin her bir karesine. Bir yere yetişme telaşıyla Çekirge Meydanı'ndan Hüdavendigar'a doğru çıkarken püfür püfür esen bir rüzgâr bir kesme alır kızarmış yanaklarınızdan. Çekirge'de kaplıcalar hayat verir zaman yorgunu fanilere. Burada kalbinin attığını daha çok hissedersin. Ağaçların sonbahara hazırlandığı demlerde âhlara gömülür gizemli duyguların. Güzellikler karşısında yine de mecbur olursun yaşamaya.

Bursa'nın tekleyen yorgun nabzı daha bir hızlı atar Kapalıçarşı'da

Doğu'nun gizemi siner Kapalıçarşı'nın zamanın kurşundan ağırlığını taşıyan sütunlarına. Âminlerin yankısı kubbelerle çarpıp semaya yükselir boylu boyunca. Tarih bir film şeridi gibi geçer gözlerinizin önünden. Güneş her gün taze umutlarla ve beklentilerle doğar Kapalıçarşı'nın kubbelerine. Eşyalar tanıklık eder asırların geçtiğine. Zaman ırmağında arınırsınız esrik düşüncelerden. Bir zemheri soğuşu işler içinizin tenhalarına. Dekora dönüşen tarih, dünü yarınlara bağlayan çelikten bir asma köprü olur Kapalıçarşı'da. Kapalı kutular bir bir açılır vefa denen o tılsımlı anahtarla. Bursa'nın zaman zaman tekleyen yorgun nabzı daha bir hızlı atar Kapalıçarşı'da. Umutlar bir kar tanesi gibi büyüdükçe büyür, bir çiğ olur adeta.

Yorgancılar Çarşısı, Aynalı Çarşı, Bakıcılar Çarşısı, Ayakkabıcılar Çarşısı bir bütünün parçaları gibi omuz omuza verir, öylece sıralanırlar. Ödünç umutlar ve güven alınır, satılır çoğu zaman. Taş duvarlarda solmayan bir tebessüm karşılar sizi Kapalıçarşı'da. Düşler ve düşünceler beyaza boyanır Ulu Cami'nin gölgesinde. Adalet terazisinin en ağır taşı olur hak ve hakikat... Yalan ve talanın adı silinir yüreklerden. Güzellik çirkinliği, aşk nefreti, barış savaşı, cesaret korkuyu, inanç isyanı, sessizlik çılgılığı, su ateşi, mazi metalik çağın suretini kovar mekânından. Kanaat dolar heybelere. Güvercinler 'hû' sesleriyle doldurur Kapalıçarşı'nın avlularını. Sicim gibi rahmet yağmurlarıyla bulutlanır gözler. Ezanların uhrevî tınısı günde beş vakit emzirir pörsümüş iştiaklarınızı. Geçmişe dair her şey tarihin ihtişamına şahitlik eder burada. Asırlar boyunca helal bir ekmek kapısı olur Kapalıçarşı ter akıtan müdavimlerine. Sabrın çardağı altında kanaat dantelleri örülür o bembeyaz sevgi ipliğiyle.

Tophane bir anne sevgisiyle Bursa'yı bağrında uyutur her gece

Tophane'den şehri seyre dalan gözler hayalden gerçeğe, gerçekten hayale yol alır durur. Tophane bir anne sevgisiyle Bursa'yı bağrında uyutur her gece. Devlete adını bahşeden Osman Bey'le 'devlet-i ebed müddet'in ikinci sultanı Orhan Gazi, türbelerinden yayılan uhrevî havayla faniliği fısıldar gözünü dünya sevgisi bürüyenlere. Tahtların ve taşların bir gün tuz buz olacağını, iyiliklerin ve kulluğun bakiliğe uzanan yolda azığımız olacağını haykırırlar. Altı katlı saat kulesi akreple yelkovan arasında geçen zamana tanıklık eder. Ramazan topunun sesiyle manevî bir bereket ayına girdiğimiz müjdelendir Tophane'den. Tarih canlanır gözümüzde perde perde... Köslere vurur tokmaklar... Zamanın ötesine bir koridor açılır zihninizde. Ecdadın aydınlığında def edersiniz karanlıkları. Geçmişten arda kalan hüznün sarar bütün benliğinizi. Endişeleri kovarsınız içinizden. İhtişamı dağlara, taşlara sinen tarih, başını kaldırır bakar zaman penceresinden. Yemyeşil bir buket sunulur size bu kutlu tepeden. Tophane geçmişe dair gördüklerini bir anlatsa size, nostaljik sulara ufkun ötesine yol alırsınız. Fırtınalara açarsınız bağrınızı. İçinizdeki ateşi sular bile söndüremez. Aşkların en güzelini seyretmiştir bu tepe... Nice acılara şahit olmuştur. Buradan yaşanır Bursa gönlünce. Hayallerinizi peşi sıra sürükler mazinin ihtişamı. Gerçekler rüyaları kiskandırır bu yerde.

Bursa'yı anlatmak, Bursa'yı anlamaktan daha zor Tanpınar'dan sonra... O, son noktayı koydu sözcüklerle

kurduğu büyüdü dünyalara. Kelimelerden sırça köşkler kurdu Bursa'ya dair... Bu şehre uzaktan yöneltti sevdalı bakışlarını. Motif motif işledi geçen zamanı. Zaman mefhumunu unuttu çoğu zaman. Tarihin şafağına tuttu sihirli aynasını. Geleceğin rüyasını gördü bu şehrin kadim tarihinde. Ebediyetin derin manasını idrak etti yeşilin kırk tonunda. Çağların terennümünü duydu sebillerden, çeşmelerden. Güzelliklere meftun aç ruhunu Bursa'nın hülyasıyla doyurdu. Şeyh Edebalî'nin rahmanî rüyasını yorumladı yeniden. Aslında anlatılmadık hiçbir şey bırakmadı bu şehre dair... Ondan sonra Bursa'yı anlatmak beyhude bir uğraş oldu kaleme. Sıtmalar dadanır oldu kelama. Bursa Tanpınarlaştı iyice...

Gözümün nuru, kalbimin süruru aziz şehir: Bursa

Bursa, rüyalarımı süsleyen şehir!... Karanlığıma doğan güneş... Acılarımın panzehiri... Yolların kavşağında kılavuzum, en zor zamanlarımda umudum, azgın sularda can yeleğim. Sözlerimi şereflendiren belde, dünya cennetim, yaralarımaya merhem, masallarımın iyi yürekli prensesi, alınterim, ekmeğim, Gemlik'te yeşil gözlü zeytinim... Bir küçük fıdanın çınara dönüştüğü belde, zemherilerde içimi ısıtan güneş, hicret duygularımın menzili, şiirim, bin yıllık bestem, dudaklarımdan düşmeyen terennüm, gönlümdeki ateş bahçelerini sulayan şehir, karanlık gecelerime doğan mehtap, adıma ve aşkıma düşen kutlu pay, huzurun gölgesi, uçarı gönlümün akıl hocası, hicran ateşimin dumanı, sekerat vaktindeki son nefesim, azgın dalgalara karşı sığınacağım en güvenilir liman... Bursa her şeyim...

Gönül lügatimdeki sözler ne kadar da kifayetsiz...Seni başka nasıl anlatabilirim ki!... Dilerim son nefesin sende olsun. Gözümün nuru, kalbimin süruru aziz şehir!... Beni de al o müşfik kollarına, beraber uyuyalım son uykumuzu. Beraber dirilelim bir mahşer sabahı seninle... Dünyaya bir kez daha gelsem inan ki senin toprağında açardım yumuk gözlerimi.

Sözün özüdür Bursa... Miş'li geçmiş zamanlardan şimdiki zamanlara çekilen yekpare bir kalıptır. Heykeli dikilmiştir yürek meydanlarına. Kalpler onunla atmaktadır günün her saatinde. Gönül tahtında fermanlar ve hükümler onundur. Hülyalarımızın bahçesinde açan nazenin bir güldür, sevdaya tutulanların kalp çarpıntısıdır. Güvercinlerin kanadında yemyeşil bir benektir. Bursa hayatın ta kendisidir. Bursa Tanpınar'dır, yüreklere yazılan bir şiirdir. Son söz bize düşmez Bursa'ya dair... Bursa Tanpınar'la dile gelir, o söndürür sözlerin yangını:

"Bu hayalde uyur Bursa her gece,
Her şafak onunla uyanır, güler
Gümüş aydınlıkta serviler, güller
Serin hülyasıyla çeşmelerinin.
Başındayım sanki bir mucizenin,
Su sesi ve kanat şakırtısından
Billur bir avize Bursa'da zaman"